

De Orgelvriend

Orgaan van de

Vereeniging

Van

Orgelvrienden

59^e jaargang nummer 2

Inhoudsopgave

Mededelingen bestuur.....	2
Notulen jaarvergadering 2014.....	4
Kees van Houten	7
Orgel Sint-Lambertuskerk in Wouw.....	8
Planning Seizoen 2014/2015.....	10

Mededelingen bestuur

Uitnodiging voor de workshop Orgelbüchlein met Kees van Houten

D.V. 10 januari 2015 om 14.00 uur

Plaats: Lambertuskerk
Torenplein 1a, 4724 BX Wouw

Op het moment dat ik dit schrijf is het begin december. Het einde van 2014 is weer in zicht en 2015 staat voor de deur. Wat vliegt de tijd!

Ook in 2015 gaan we bij leven en welzijn weer actief van start. We starten op 10 januari met een Workshop over het Orgelbüchlein van J.S Bach, verzorgd door Kees van Houten. Het is de bedoeling dat we een koraalbewerking uit het Orgelbüchlein instuderen en deze voordragen tijdens de workshop. Kees van Houten zal dan een terugkoppeling geven vanuit de bij de bewerking horende liedtekst. Meer informatie over Kees van Houten is te vinden verderop in dit boekje en natuurlijk op zijn website: <http://www.keesvanhouten.nl/>

We hopen de workshop met elkaar te volgen in de Lambertuskerk te Wouw en zullen daar ontvangen worden door organist Jan Walraven. De Lambertus kerk is voor veel van onze leden geen onbekende plaats. We zijn daar met de vereniging al meer heen geweest. We kunnen met elkaar fijn rondom het orgel zitten.

Let u wel op! Het is januari en we weten uit ervaring dat het in kathedraal kerken best wel koud kan zijn. **Kleedt u zich dus goed aan** met dikke jas, muts, sjaal, handschoenen etc., etc.

Mee doen?

Wilt u meedoen met de Workshop, geeft u dan op via ondergetekende (Krijn Padmos krijn@fampadmos.nl of 0187-684453). Geef daarbij aan welke bewerking uit het Orgelbüchlein (BWV 599 t/m BWV 644) je wilt spelen.

Voor de jeugdige spelers willen we graag als stimulans in de pauze en aan het einde nog graag wat tijd inruimen om het Verschuieren orgel te bespelen.

We hopen ook deze keer weer op een hoge opkomst en natuurlijk ook op een zeer leerzame middag.

Ook u die niet actief deelneemt aan de workshop is natuurlijk van harte welkom als luisteraar om te genieten van het orgelspel en de terugkoppeling van Kees van Houten.

Onze leden

Dat brengt me op het volgende. In de tijd dat ik nu als voorzitter actief ben en ook daarvoor als lid, heb ik veel van de leden van de VVO mogen ontmoeten. Doch velen van u heb ik ook nog niet kunnen ontmoeten op een van onze verenigingsmiddagen/orgelreis. Dit terwijl menigeen uit deze groep al zeer veel jaren trouw lid is van de vereniging.

Veelal is drukte op het werk, in het gezin, in de studie of anderszins de reden dat het niet lukt om de bijeenkomsten te bezoeken.

Ook met deze leden voelen we ons als vereniging nauw verbonden. We hebben namelijk een gezamenlijke passie: het orgel! Dat schept dus een band. Ook al lukt het niet om (frequent) te komen, we ervaren uw lidmaatschap toch als een grote steun in de rug om de orgelcultuur in ons landsdeel levend te houden. We hopen dat u ons ook in de toekomst met uw lidmaatschap wilt blijven steunen!

We danken iedereen weer voor hun inzet in 2014 en hopen op een mooi muzikaal 2015. Een ieder gezegende kerstdagen en een goede jaarwisseling toegewenst!

Namens het bestuur
Krijn Padmos (voorzitter)

Agenda

1. Opening met schriftlezing, zingen en gebed
2. Workshop Orgelbüchlein
3. Pauze
4. Vervolg Workshop Orgelbüchlein
5. Rondvraag en sluiting

Tijdens de pauze en na de sluiting is er voor de jeugdige spelers die niet meedoen aan de workshop de mogelijkheid om het Verschuieren orgel te bespelen.

Tijdens de bijeenkomst zingen we uit de lofzang van Maria

vers 1

Mijn *ziel verheft Gods eer*;
Mijn *geest mag blij den HEER*
Mijn *Zaligmaker* noemen,
Die, *in haar lagen staat*,
Zijn *dienstmaagd niet versmaadt*,
Maar van Zijn *gunst doet* roemen.

vers 3

Hoe *heilig is Zijn naam!*
Laat *volk bij volk te zaâm*
Barmhartigheid verwachten;
Nu *Hij de zaligheid*,
Voor *die Hem vreest, bereidt*,
Door al de *nageslachten*.

Notulen jaarvergadering 2014

Plaats: Lukaskapel van Nieuw Rijsenburgh te Sommelsdijk; aanvang 14.00 uur.
Afwezig: G. Heystek, J.S. Huijser, D. Wolfert, J. Lugtenburg, H. v. Heemst, L. Steur,
H. Westdorp.

Aanwezig op deze vergadering: 22 leden.

Gastheer: J. Dambruin.

1. Opening.

De voorzitter Krijn Padmos heet alle aanwezigen hartelijk welkom op deze vergadering. Hij leest vervolgens Psalm 100 en daarna gaat hij voor in gebed. Hij deelt mee dat het zingen van deze psalm wordt uitgesteld tot voor de pauze. Vervolgens geeft hij het woord aan Jan Dambruin, die een korte toelichting geeft op de nieuwe multifunctionele Lukaskapel en het gerestaureerde orgel. Ook wijst hij op de Rabobankcultuurprijs, die voor de VVO eventueel financiële steun zou kunnen opleveren. Voor verdere informatie noemt hij de naam van Jan Verhagen.

2. Ingekomen stukken en mededelingen.

Vermeld worden de afwezigen met kennisgeving. Er is een brief uitgegaan naar alle kerken op Goeree-Overflakkee of zij een sponsorlidmaatschap met de VVO willen aangaan. Op het onlangs gehouden orgelconcours is het organiserend comité door de wethouder de Jong uitgenodigd voor een gesprek over het te houden twintigste orgelconcours D.V. in 2016.

3. Notulen vorige vergadering te Oud-Beijerland en de orgelreis (Maassluis en Maasland).

Over de notulen zijn geen vragen of opmerkingen. De orgelreis komt aan de orde in het jaarverslag van de secretaris.

4. Jaarverslag secretaris.

Over dit verslag zijn geen vragen of opmerkingen. Het wordt onder dank vastgesteld.

5. Jaarverslag penningmeester.

Over dit verslag zijn geen vragen of opmerkingen. Het wordt onder dank vastgesteld.

6. Bestuurswisseling en -stemming.

Er zijn geen namen van tegenkandidaten ingediend. Dingeman Wolfert stelt zich niet meer herkiesbaar en wordt hartelijk bedankt voor het vele werk, wat hij voor de vereniging gedaan heeft. Floris van Gils wordt benoemd tot penningmeester en stelt zich voor aan de aanwezigen. Gezien zijn studie wil hij de functie voorlopig voor één jaar als proef aanvaarden. Ondergetekende is herbenoemd in de functie van secretaris.

7. Rondvraag.

Tijdens de rondvraag worden de volgende punten door de leden aangereikt:

- Bij de orgelreis bleek niet iedereen van een Chinese maaltijd te houden;
- Voor de workshops is de belangstelling groter dan voor de speelmiddagen;
- Mogelijk durven mensen niet te spelen en komen dan ook niet;
- Voor de komende orgelreis zijn nog geen mededelingen beschikbaar;
- Bij opzeggingen vragen naar de oorzaken via telefoon of mail;
- De workshop in Barendrecht is verzet naar 18 april en de middag van 7 maart moet nog worden ingevuld. Verschillende opties worden genoemd: Alblasserdam, Gouda (Ger. Gem.) en Bodegraven.

8. Sluiting en aansluitend pauze.

Paul Kieviet improviseert over psalm 100 waarbij hij verschillende registers van het orgel demonstreert en aansluitend worden de verzen 1 en 4 door de aanwezigen gezongen.

De voorzitter dankt een ieder voor zijn aanwezigheid en inbreng en sluit de vergadering met dankgebed.

Na afloop wordt er door veel aanwezigen van de mogelijkheid gebruik gemaakt om het orgel te bespelen.

Koos Don

Muziekstuk	Componist	Organist
	Preludium en fuga in g moll Preludium in c moll	J.S. Bach J.S. Bach
“Nun freut euch, lieben Christen g'mein” Per elevazione	J.L. Krebs G. Gherardeschi	Kees Grinwis
Improvisatie	Psalm 122	Martien de Vos
Preludium in e ('kleine')	N. Bruhns	Riet Hoekman
Improvisatie Psalm 42 i.c.m. Amazing Grace	Ard van der Linden	Ard van der Linden
Kyrie Grave en Adagio uit Sonata II	A.P.F. Boëly F. Mendelssohn B.	Ton van der Linden
“Bist du bei mir”	J.S. Bach	Adrie v/d Rhee
Trisonate deel 1	H. Distler	Auke Kieviet
Menuett Improvisatie over Psalm 84	G.F. Händel Jowan Tanis	Jowan Tanis
Etude	J.B. Duvernoy	Tjeerd de Geus
“Ein feste Burg ist unser Gott” BWV 80 (bewerking voor vierhandig)	J.S. Bach/de Jong	Martien de Vos en Floris van Gils

Kees van Houten

werd in 1940 geboren te Helmond. Na een gymnasiumopleiding studeerde hij aan het Brabants Conservatorium te Tilburg de hoofdvakken piano (bij Paul Niessing) en orgel (bij Hub Houet). In 1963 behaalde hij de onderwijsakte B piano en in 1965 het solodiploma orgel. Hij won prijzen bij improvisatie-concoursen te Bolsward en St. Albans (Engeland).

Sinds 1957 is Kees van Houten organist van de St. Lambertuskerk te Helmond, waar hij het historische Robustelly-orgel uit 1772 bespeelt. Van 1971 tot 1992 was hij hoofdvakdocent orgel aan de Hogeschool voor de Kunsten, Faculteit Muziek, te Utrecht.

Samen met Marinus Kasbergen maakte Kees van Houten vanaf 1972 een diepgaande studie van de getallensymboliek in de muziek van J.S.Bach. Deze studie resulteerde in het boek "Bach en het getal" (1985) en "Bach, die Kunst der Fuge en het getal" (1989) (beiden in 1991 vertaald in het Frans).

Vervolgens publiceerde hij in de serie "Van Taal tot Klank" muziek-psychologische beschouwingen over belangrijke koraalbewerkingen voor orgel van Bach: achtereenvolgens het Orgel-Büchlein (1992), het "Dritter Theil der Clavier Übung" (1997) en de Leipziger Orgelkorallen (1997). Deze uitgaven werden gecompliceerd met CD-opnamen van deze werken op het Robustelly-orgel te Helmond.

In dezelfde serie verscheen in 1998 het boek "Ich kenne des Menschen nicht", over de Kruisvorm in Bachs Matthäus-Passion (in 2000 vertaald in het Duits), in 2002 het boek "...propter magnam gloriam tuam" over Bachs Hohe Messe en in 2006 het boek "De Universele Bach, voor kenner en liefhebber". In oktober 2010 verscheen het boek "Tönet, ihr Pauken! Erschallet, Trompeten!" (+ CD) over het openingskoor van het Weihnachts-Oratorium en in september 2011 het boek "Die Kunst der Fuge, Johann Sebastian Bach, een pythagoreïsch raadsel. Contrapunctus 14, "de onvoltooide fuga", reconstructie en voltooiing" (+partituur en CD).

Als concerterend organist treedt Kees van Houten op in binnen- en buitenland.

Een heel bijzonder karakter hebben zijn concerten "Bach rond de speeltafel". Indien mogelijk zit het publiek rond de orgelbank en ziet de organist spelen. Per werk wordt uitgebreid uitleg gegeven over de compositie en een thema of koraalmelodie apart voorgespeeld. Bij koraalbewerkingen wordt de relatie tekst-muziek behandeld.

Daarnaast geeft Kees van Houten zowel voor vakmensen als voor amateurs en leken lezingen, workshops en interpretatiecursussen in Nederland en daarbuiten, met name over de muziek van Bach en heel speciaal over onderwerpen als Ars Retorica (relatie tekst – muziek) en het eeuwenoude Pythagoreïsche en Middeleeuwse drieliuk Muziek – Getallenleer (Arithmetica) – Kosmologie.

Bron: www.keesvanhouten.nl

Orgel Sint-Lambertuskerk in Wouw

Verschuieren-orgel (1984)

De Sint-Lambertuskerk te Wouw werd in de Tweede Wereldoorlog vrijwel volledig verwoest. Na de herbouw is er een orgel geplaatst. Dit instrument was kwalitatief niet echt goed.

Begin jaren tachtig werd besloten een nieuw instrument te laten bouwen door de Verschuieren Orgelbouw. Onder advies van Hans van der Harst kwam het werkstuk tot stand in de jaren 1983/1984. De tongwerken zijn gemaakt in een laat-zeventiende-eeuwse stijl*. Op 6 mei 1984 is het orgel ingewijd, waarna het in gebruik is genomen met een bespeling door de organisten Jan Walraven en Guus Siebelink. Het instrument is door Verschuieren bekroond met het opusnummer 1000 en neemt een bijzondere plaats in binnen het oeuvre van deze bouwer.

**Hollandse voorbeelden uit de 17e en 18e eeuw. (Hooglandse Kerk Leiden en Nieuwe Kerk Amsterdam)*

Restauratie 2013

Het Verschuieren-orgel kreeg de laatste jaren problemen met de bespeelbaarheid ten gevolge van 'versuikering' van de loden conducten. Front- en binnenpijpen die door middel van een conduct 'gevoed' werden, kregen steeds meer te maken met windverlies, waarbij zelfs sommige conducten spontaan braken. Bij het groot onderhoud door Slooff Orgelbouw zijn in 2013 alle oude conducten vervangen door nieuwe met een hoger tinpercentage (zie de afb.). Ook werd al het pijpwerk afgenomen en het orgel schoongemaakt. Na herplaatsing volgde egalisatie van de intonatie.

foto's Wim van der Ros 2013

In 2014 zal de klaviatuur uiteen genomen worden. Door oxidatie van de stiften onder de toetsen zullen deze vernieuwd moeten worden en zal Jacques Hellinging en Nelis van Mourik gaan in 2014 het laatste werk onder handen nemen.

De klaviatuur (klavier- en pedaaltoetsen) uitnemen in Wouw. In de werkplaats nieuwe roestvrije toetsstiften aanbrengen, zijkanten van de toetsen minimaal afschuren, zodat het beenbeleg de toetsbreedte niet overschrijdt, een nieuwe bevoering in de toetsen aanbrengen, zodat nadien geen bijgeluiden meer te horen zullen zijn. In Wouw wordt alles weer gemonteerd.

Dispositie

Hoofdwerk C – f 3	Bovenwerk C – f 3	Pedaal C – f
Bourdon 16'	Holpijp 8'	Subbas 16'
Prestant 8' a klein dubbel	Quintadena 8'	Prestant 8'
Roerfluit 8'	Prestant 4'	Octaaf 4'
Octaaf 4'	Open fluit 4'	Trompet 8'
Octaaf 2'	Nasard 3'	
Scherp 3 sterk	Octaaf 2'	
Mixtuur 4 sterk	Terts 1 3/5'	
Cornet 4 sterk	Quintfluit 1 1/3'	
Trompet 8'	Vox Humana 8'	
Tremulant door hele werk		

Alle frontpijpen spreken.
Gebruikelijke koppelingen.
Toonhoogte a' = 440 Hz.
Werckmeister III stemming.

Bron: http://www.brabantorgel.nl/Wouw_Lambertuskerk_frameset.html

Planning Seizoen 2014/2015

Hieronder vindt u de concept planning voor het komende VVO-seizoen 2014-2015. We schrijven hier conceptplanning, omdat we op dit moment druk bezig zijn met het vastleggen van de workshopleiders en afspraken te maken met de kerken waar de beoogde speelmiddagen plaatsvinden.

In iedere orgelvriend zal een update van de planning worden gegeven zoals u inmiddels van ons gewend bent. We hopen op een goede opkomst. Uiteraard geldt voor alle data: Deo Volente.

11 oktober	Orgelconcours Herv. kerk Oude-Tonge
01 november	Jaarvergadering Nieuw Rijsenburgh te Sommelsdijk (14.00 uur)
10 januari	Workshop <i>Orgelbüchlein</i> olv Kees van Houten (14.00)
21 februari	Speelmiddag Rehobothkerk te Sommelsdijk
14 maart	Speelmiddag
18 april	Workshop in Dorpskerk te Barendrecht met Hans van Gelder
23 mei	Orgelreis

EMAIL

Voor een vlotte communicatie met de leden is het fijn om uw email adres te hebben. Hebben we uw email adres nog niet, of is dit onlangs gewijzigd, dan graag deze mailen aan de redactie: riethoekman@hotmail.com

Bvbd, de redactie